

РЕШЕНИЕ по случай НКК000057

I. Сигнал и допустимост

Постъпил е допустим сигнал от член на Да, България ([...]) относно публикации в медиите (предоставени линкове) за твърдян нерегламентиран натиск от страна на член на Да, България ([...]) спрямо МЕУ (г-н Александър Йоловски). Според сигнала твърдяното поведение на [...] нарушава чл. 3, ал. 2 от Устава на Да, България.

НКК установи допустимост на сигнала и започна работа по него:

- НКК уведоми писмено и предостави информация за твърдяното нарушение на засегнатото лице [...], изиска от него обяснения в 2-седмичен срок (чл. V, ал. 5 Правила за работа на НКК) и го покани на разговор. [...] изпрати на НКК подробно писмено обяснение, в което излага своята гледна точка за сигнала и отразеното в медийните публикации твърдяно нарушение.
- НКК потърси връзка с първоначалния източник на информация за твърдяното нарушение г-н Александър Йоловски за получаване на пряка информация посредством служебния му имейл адрес в МЕУ. До изготвяне на мотивите към решението на НКК (11.02.2024) не успя да осъществи контакт с г-н Йоловски.
- НКК потърси връзка и с г-н Кирил Петков, който според г-н Йоловски (съгласно медийните публикации) има участие в разговора, по време на което било осъществено твърдяното нарушение от страна на [...] според твърденията на г-н Йоловски, предадени в медиите. До изготвяне на мотивите към решението на НКК (11.02.2024) не успя да осъществи контакт с г-н Петков.
- Докладчикът по сигнала (г-н Николай Янев) се свърза с [...], който е споменат в писменото обяснение на [...] като свидетел на някои от релевантните срещи между [...] и г-н Йоловски.
- Докладчикът по сигнала получи и допълнителна информация от значение за случая, включително писмени изявления на трети лица, изготвени в институционален контекст, представени му при условията на конфиденциалност. Докладчикът ги прие за сведение и преразказа в резюме съдържанието им на останалите членове на НКК.

II. Предистория/отзвук в общественото пространство

Сигналът реферира към медийни публикации, според които на 27.10.2023 на председателски съвет в НС г-н Александър Йоловски е заявил, че *"Кирил Петков (ПП) и [...] са го притискали да не обявява обществени поръчки за 640 милиона лева, а направо да даде парите на посочени от тях фирми. Десислава Атанасова от ГЕРБ е потвърдила, че Йоловски се е оплакал от натиск и заплахи."*

Представители на Да, България не са присъствали на посочения председателски съвет.

Така описаните изказвания, ако бъдат потвърдени, биха могли да породят съмнение за корупционно поведение, за безпринципна търпимост към подобно поведение, за извършване на действия, които нарушават чл. 3, ал. 2 от Устава, а именно, че при реализация на своите цели Да, България се води от принципите на справедливост, установена чрез върховенство на правото; сигурност чрез демократични и силни институции; почтено служене на обществения интерес.

III. Предмет на производството пред НКК

Ключовите въпроси, които НКК установи при разглеждането на случая, са:

- Изясняване на фактите по случая;
- Нарушава ли поведението на [...] Устава и Етичните Правила на Да, България;
- Решение на НКК относно резултата от производството (при наличие на нарушение – определяне на наказание).

1. Факти по случая

Александър Йоловски е бил заместник-министър на ЕУ по времето, когато [...] е бил [...]. Въз основа на опита си с него, [...] е дал положителна оценка на г-н Йоловски пред министър-председателя акад. Денков при обсъждане на състава на настоящото правителство. Впоследствие г-н Йоловски е избран за министър на ЕУ.

Служебните отношения на [...] с г-н Йоловски и МЕУ са сравнително интензивни, тъй като [...] е [...], както и поради цялостната му ангажираност с [...] като [...]. Предмет на срещите и комуникацията между двамата са били политиките на МЕУ и текущи въпроси, включително изпълнение на правителствената програма и съгласуване на нормативни актове.

Събраната по случая информация свидетелства, че отношенията между [...] и г-н Йоловски постепенно са се влошили и доверието помежду им е намаляло.

Сигналът насочва към горепосочените медийни публикации и цели да инициира проверка на [...] във връзка с тях за следното: (1) дали има данни, извън изказването на председателски съвет на г-н Йоловски, [...] да е оказвал натиск върху г-н Йоловски за разпределяне на 640 млн. лв. на посочени от [...] изпълнители на проекти на МЕУ и (2) дали има данни, извън твърдението на г-н Йоловски, [...] да е участвал в или присъствал на отправени заплахи (от г-н Кирил Петков) срещу г-н Йоловски и семейството му.

1.1. Натиск за злоупотреба с обществени средства

НКК провери доколко това твърдение може да се подкрепи от събраната информация по случая.

Най-близо до твърдяната сума от 640 млн. лв. е целият бюджет за дигитална трансформация на Оперативна програма “Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация” за периода 2021-2027 г., който е 635 млн. лв. Изглежда нереалистично тези средства да могат да бъдат договорени в рамките на краткия хоризонт на това правителство (до 09.03.2024, след което изпълнителната власт ще бъде оглавена от представител на ГЕРБ), още по-малко – без обществени поръчки, при изричните разпоредби на ЗУСЕФСУ за прилагане на ЗОП. Също така не изглежда [...] да разполага с каквито и да било публично известни или логически свързани лостове за влияние спрямо г-н Йоловски. За времето, през което акад. Денков е заемал

премиерското кресло – от 06.06.2023 (момента на клетвата на кабинета “Денков”) до момента на приемане на това решение не е сменен нито един министър – поради уравниловените парламентарно представени сили, които подкрепят правителството – въпреки неколккратно изразеното остро недоволство по повод на един или друг министър от една или друга политическа сила, подкрепяща правителството и съответно – призивите за неговата или нейната оставка (например по отношение на министъра на вътрешните работи г-н Калин Стоянов през ноември 2023 година вследствие на упражненото непропорционално насилие по време на протестите срещу ръководството на БФС). Този относителен паритет не предполага [...] да разполага с възможността да “смени” г-н Йоловски, дори да би имал желание за това.

От друга страна, съгласно обяснението на [...], неговото взаимодействие с г-н Йоловски се е свеждало до съвети относно стратегическите насоки на работа в ресора “електронно управление”, създаване на нормативна уредба, координиране между различни ведомства и като цяло би могло да бъде окачествено като “институционална подкрепа”. Единственото му квази-оперативно участие относно конкретни проекти е било изказване на експертно мнение, поискано от г-н Йоловски, за две индикативни проектни предложения. Мнението на [...] е било, че тези, посочени от г-н Йоловски, предложения са формулирани твърде общо и неясно, и затова не следва да бъдат включени в индикативната годишна работна програма (ИГРП) на оперативната програма. Александър Йоловски е бил на същото мнение.

Събраната информация по случая от допълнителните източници съответства на обяснението на [...]. Той не е участвал в оперативната работа по конкретни проекти и не е имал никаква роля (дори и като експертно мнение) при организацията и възлагането на обществени поръчки (за каквито и да е суми). Доколкото е имал участие в нормативни промени в ресора, [...] последователно е защитавал принципа на състезателност при изпълнението на проектите (избор на най-добър изпълнител в резултат на прозрачна обществена поръчка) за сметка на директно възлагане на държавното Информационно обслужване АД (и предотвратяване на риска от превъзлагане на трети изпълнители без обществена поръчка), дори и в случаите, когато състезателността не е била формално и императивно законово изискване.

Предоставената информация от всички източници подкрепя обяснението на [...] по случая, логична и взаимодопълваща се е, като не се установяват никакви противоречия или нелогични твърдения.

1.2. Лични заплахи

Съгласно обяснението на [...] единственият случай, в който в негово присъствие темата за семейството на г-н Йоловски е повдигана, е бил на неформална среща (в заведение) между него, г-н Йоловски и г-н Кирил Петков. Срещата е била иницизирана от г-н Петков, който е уверил г-н Йоловски в подкрепата от страна на парламентарната група на ППДБ. Говорейки за каузите и бъдещето, г-н Петков е споменал своите деца и попитал г-н Йоловски дали има деца и колко са големи. Според [...] това е единствената част от разговора, която му е известно да има някаква – макар косвена и превратно предадена, връзка с разпространените в медиите твърдения на г-н Йоловски за заплахи към семейството му. По твърдения на [...] разговорът и въпросът, отправен от г-н Петков, са били изцяло приятелски, без какъвто и да е заплашителен тон и не са били по какъвто и да е начин свързани с нещо, което г-н Петков или [...] да са искали от г-н Йоловски.

Събраната информация по случая не дава никакво съмнение, което да разколебае обяснението на [...], че твърденията за заплахи към г-н Йоловски и семейството му (предполагаемо физически) са несъстоятелни и ненамиращи почва нито в проведения разговор, нито в неговия тон. НКК не установи каквито и да било данни [...] да е свързан със сенчести групировки, силови структури, криминогенен контингент или каквито и да било други лица, които биха могли да бъдат окачествени като престъпни или поне бъдещи съмнение за някакви връзки с подобни лица. Ако г-н Йоловски е имал подобно предположение относно способността на [...] да мобилизира лица от естество да застрашат неговата (на г-н Йоловски) и семейството му сигурност, то той никога не е дори намекнал за естеството на тези връзки или обосновал това си предположение по какъвто и да било начин.

2. Нарушение на Устава и Етичните правила на Да, България

Според чл. 3, ал. 2, т.т. 2—4 от Устава при реализация на своите цели Да, България се води от следните неотменими принципи: *справедливост, установена чрез върховенство на правото; сигурност чрез демократични и силни институции; почтено служене на обществения интерес.*

Участващите в заседанието членове на НКК са единодушни (6/6), че от събраната информация по случая не се установява извършване на нарушение от [...] и на това основание НКК взе решение да остави сигнала без уважение.

3. Определяне на наказание

[Неприложимо.]

Докладчик,

Николай Янев

Член на НКК